

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1907. Andra Kammaren. N:o 28.

Fredagen den 22 mars.

Kl. 2 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde af herr vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 innevarande mars.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *Å. H. Hammar skjöld* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

med förslag till förordningar om frihamn och frilager; och angående tilläggspension för akademikamreraren O. G. Regnéll.

Dessa propositioner bordlades på begäran.

§ 3.

Föredrogos hvar för sig och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts på kammarens bord hvilande propositioner:

om godkännande af förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten å ena, samt Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, aktiebolaget Gellivare malmfält och trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund, å andra sidan, angående viss grufegendom m. m.;

angående användande af allmänna besparingar å riksstatens femte hufvudtitel till inredande af kanonbåten Verdande till sjukvårdsfartyg för kusteskadern m. m.; och

angående bestridande af kostnaden för en kontroll- och justeringsstyrelse m. m.

§ 4.

Efter föredragning af de å kammarens bord hvilande motionerna hänvisades herr *K. V. Rydén*s motion, n:r 220, till lagutskottet och herr *H. Anderssons* i Grimbo motion, n:o 221, till bevillningsutskottet.

§ 5.

Vidare föredrogos, men bordlades åter bankoutskottets memorial n:o 9 och Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 14.

§ 6.

Härefter föredrogos hvar för sig statsutskottets utlåtanden:

n:o 59, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett till förra lagmansbostället 1 mantal Viby n:o 4 i Södermanlands län hörande område;

n:o 60, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ökning af fonden för torfindustriens befrämjande;

n:o 61, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande af ytterligare medel till norrländska nyodlingsfonden;

n:o 62, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till landtförsvaret af en del utaf förra bergshauptmansbostället Väsby i Västmanlands län;

n:o 63, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till landtförsvaret af två ägoskiften, tillhörande förra skogvaktarebostället Käpplunda n:o 2 Gransikagården i Sköfde socken, Skaraborgs län;

n:o 64, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Göteborgs hospital af viss del utaf hemmanet $\frac{5}{8}$ mantal Storhagen i Backa socken af Göteborg och Bohus län; och

n:o 65, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till landtförsvaret af förra hospitalslägenheterna n:o 67 Elisabeth och Nils Ihres åker samt n:is 68 och 69 Trumslagareåker å Visby stads område.

Hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls af kammaren.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,18 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.

Torsdagen den 28 mars.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 16, den 19 och den 20 innevarande mars.

Härefter upplästes för justering protokollet för den 21 innevarande mars.

Därvid yttrade

Herr Lindhagen: Herr talman jag skall be att få vid detta protokolls justering rätta två oriktiga uppgifter, som jag lämnade under öfverläggningen rörande fjärde tillfälliga utskottets yttrande öfver min motion angående den Hvitfeldtska stipendieinrättningens skärgårdslägenheter.

Jag sade nämligen för det första, att alla myndigheter hade underlåtit att beakta de synpunkter, som jag framförde i min motion. Nu har emellertid justitiekanslarsämbetet fäst min uppmärksamhet på, att ämbetet i icke mindre än tre olika utlåtanden framhållit ungefär samma synpunkter och varnat Kungl. Maj:t för att inlåta sig på någon försäljning af dessa skärgårdslägenheter. Jag hade blott läst de tryckta handlingarna, och i Kungl. Maj:ts bref den 2 december 1904, hvarigenom Kungl. Maj:t förordnade, att dels hemman och dels skärgårdslägenheter skulle få försäljas, refererar Kungl. Maj:t hvad justitiekanslern i hufvudsak sagt, men talar då icke om detta, utan slutar så här: »Justitiekanslarsämbetet ansåge sig därför böra hemställa, att försäljning måtte medgifvas med visst undantag». Detta undantag afsåg just den ena hälften af frågan, nämligen skärgårdslägenheterna. I sitt utlåtande den 26 februari 1901 framhöll justitiekanslarsämbetet flera synpunkter, som talade mot en sådan försäljning, och bland annat anhöll ämbetet att särskildt få fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på följande omständighet: »Därest», säger ämbetet, »tomterna försälldes till deras nuvarande innehafvare, skulle det för dem i tider af ekonomiskt betryck blifva en stor frestelse att afyttra sina gårdar, hvaraf åter följdén lätteligen kunde blifva, att gårdarna öfverginge till enskilda kapitalister eller bolag, som därefter säkerligen komme att af fiskarebefolkningen utkräfva vida drygare hyresafgifter, än den måttliga ersättning, som nu erlægges till stipendieinrättningen.»

På samma gång jag rättar detta mitt misstag, vill jag tillägga,

att det må vara förlåtligt, om jag, som läst endast de tryckta handlingarna, blifvit genom det sätt, hvarpå justitiekanslärarsämbetets utlåtande refererades, i detta afseende vilseledd.

Den andra rättelse, jag skall be att få göra, afser mitt medgifvande, att befolkningen, på grund därpå att myndigheterna ingifvit dem den uppfattningen, att lägenheterna borde säljas, nog såsom man sade, allmänt hade den åsikten, att den af mig väckta motionen var för dem synnerligen oläglig. Nu har jag emellertid, ehuru tyvärr för sent, fått en petition från 55 strandsittare i Grafvarna och Bäckeвик, 28 fiskare, 4 handlande, 2 skeppare och 1 stenhuggare »m. fl.» På samma gång de uttrycka sitt instämmande till alla delar i motionen och tacka för den, fortsätta de på följande sätt:

»Vi hoppas att den må bifallas, då den enligt de flesta strandsittares mening är upplysande och öfverensstämmer med verkliga förhållandet. På samma gång vilja vi upplysa, att befolkningen här mer och mer kommer till insikt om att de äro vilseledda, hvarför åtskilliga redan — och kanske flertalet kommer att följa dessas exempel — inlämnat ansökan om upplåtelsebrefvens återsändande.»

Det är dessa två rättelser jag skall be att få göra.

Vidare anfördes ej. Protokollet godkändes.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *Alfred Petersson* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

med förslag till förordning angående ändrad lydelse af 23 § i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet;

angående upplåtelse af den kronan tillkommande jordägarandel i grufva;

angående upplåtelse af rätt till bearbeta af marmorfyndigheter å kronojord;

angående försäljning af två till förra militiebostället 1 mantal Ekeby n:is 2 och 3 i Södermanlands län hörande lägenhet;

angående försäljning af en under kronosäteriet Boda n:o 1 om 1 mantal i Skaraborgs län hörande lägenhet;

angående upplåtande till Jönköpings läns landsting af nyttjanderätten till förra barberarbostället Långanäs n:o 1 i Jönköpings län;

angående försäljning af ett område från förra militiebostället $\frac{3}{8}$ mantal Lysteryd n:o 1 i Kronobergs län;

angående försäljning af fem till förra majorsbostället 1 mantal Östbro n:o 1 Södra i Värmlands län hörande ägotter;

angående försäljning af en till förra länsmansbostället $\frac{5}{8}$ mantal Förlösa n:o 5 i Kalmar län hörande lägenhet;

angående försäljning af en landshöfdingen i Västerbottens län förut på lön anslagen lägenhet Herrgårdan invid Umeå stad i Västerbottens län;

angående statsbidrag i visst fall till aflönande af småskollärarinna;

om vissa anslag med anledning af en förändrad anordning af det medicinska undervisnings- och studieväsendet;

med förslag till ändring i nådiga förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin;

angående vissa ändringar i gällande tulltaxa samt därvid fogade underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör;

angående uppförande af ett nytt landsstadshus i Härnösand; och

angående understöd åt norra och södra skånska infanteriregementenas pensionskassor.

Samtliga dessa propositioner blefvo på begäran lagda på bordet.

§ 3.

Föredrogos hvardera för sig Kungl. Maj:ts på kammarens bord hvilande propositioner; och hänvisades därvid till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar om frihamn och om frilager.

Till statsutskottet öfverlämnades Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension för akademikamreraren O. G. Regnéll.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes:

sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande, n:o 2, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition i fråga om ändringar i och tillägg till förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket; och

lagutskottets utlåtande, n:o 30, i anledning af väckt motion om ändrade bestämmelser rörande uppbörderna af afgifter till prästerskapet.

§ 5.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 42, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af delar af de till 4 $\frac{1}{4}$ mantal Rönö kungsgård n:o 1 i Östergötlands län hörande torpen Fyrtorpet och Språkstorpet,

n:o 43, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs järnvägsaktiebolag af ett område af förra häradshöfdingbostället 1 mantal Västerlösa n:o 1 i Östergötlands län,

n:o 44, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra regementsfältskärsbostället Stickelösa n:o 1 Kronogård i Jönköpings län hörande lägenhet,

n:o 45, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter torparen Johan Fredrik Åbergs från Risbäcksled under Skålltorp i Skärfs socken hustru Kajsa Andersdotter Åberg,

n:o 46, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter sjömannen Karl Elias Andreas Hesselberg,

n:o 47, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar,

n:o 48, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa till indragna landssekreterarbostället Kjölfinge n:o 1 i Hallands län hörande lägenhet,

n:o 49, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af mark från förra militiebostället Stora Folåsa n:o 2 i Östergötlands län,

n:o 50, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra häradsskrivarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Sätinge n:o 3 Lars Börjesgård i Hallands län hörande lägenhet,

n:o 51, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra kronofjärdingsmansbostället $\frac{5}{8}$ mantal Krigsberga n:o 2 i Östergötlands län tillkommande andel i Krigsberga utjord,

n:o 52, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förvaltning af de på grund af arrendekontrakt om säteriet Stenhammar m. fl. hemman och hemmansdelar i Södermanlands län inflytande medel m. m.,

n:o 53, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af tre till förra mönsterskrifvarbostället Görtorp n:o 1 med Vallerängstorp i Östergötlands län hörande lägenheter,

n:o 54, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till Bråborgs kungsgård n:o 1 med underlydande i Östergötlands län hörande utjord,

n:o 55, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter barnmorskan Ulrika Harrison från Hillersjö socken, och

n:o 56, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter urmakeriarbetaren Johan Edvard Andersson från Bosö i Lidingö socken.

Vidare anmäldes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 60, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om nyttjanderätt till fast egendom m. m. och dels tre med föranledande af propositionen väckta motioner,

n:o 61, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om handräckning för fordrans utfående, och

n:o 62, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till tryggande af aftal rörande leverans af elektrisk energi.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härpå kl. 2,57 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.
